

Simeon na Putu ka Izornoj Pobedi

Author: [IWPR Balkans](#)

Bivsi kralj bi mogao odneti laku pobedu na opstim izborima u Bugarskoj.

Rastu strahovanja da bi ubedljiva pobjeda bivseg kralja Simeona na opstim izborima u nedelju mogla predstavljati pretnju, kako medjuetnickim odnosima unutar zemlje, tako i sansama Bugarske za clanstvo u Evropskoj uniji i NATO-u u narednom periodu.

Analiticari su poceli da razradjuju strategije koje bi vladajuce Ujedinjene demokratske snage (UDF) mogle da upotrebe da bi sprecile Simeona II i njegov populisticki pokret da zamrznu vladine planove za tesnju integraciju Bugarske u Evropsku uniju.

Politicka ravnoteza moci radikalno se izmenila od aprila meseca nakon sto je nekadasnji suveren osnovao Nacionalni pokret za kralja Simeona II (SNM) i ukljucio se u izbornu trku.

Simeon II je proteran iz Bugarske dok je jos bio dete nakon laziranog referendumu kojim je ukinuta monarhija 1946. godine, a pre povratka u Bugarsku je ziveo u Madridu baveci se biznisom. Simeon II je prvi bivsi kralj iz postkomunisticke istocne Evrope koji se vraca na politicku scenu u svojoj domovini.

Popularnost Nacionalnog pokreta za Simeona II (SNM) narasla je na 35 odsto. Analiticari tvrde da Simeon II - kako se sam predstavlja u predizornoj kampanji - ne privlaci samo one neodlucne vec i veliki broj glasaca vladajuceg UDF-a i opozicione Socijalisticke partije Bugarske (BSP).

Podrska UDF-u, savezu partija centra i desnice koja je izvukla zemlju iz ozbiljne ekonomske krize pre cetiri godine, strmoglavo je pala na nekih 15 procenata. Ocekuje se da BSP dobije samo 10 odsto glasova.

Analiticari smatraju da ce gradjani glasati za Simeona pre zbog sentimentalnosti nego na osnovu zdravog politickog rezonovanja. Mali broj analiticara se usudjuje da predvidi kako ce izgledati buduca narodna skupstina, ali vecina smatra da svakako predstoji period politickog previranja koji moze potrajati izmedju cetiri meseca i dve godine.

Meteorski uspon SNM-a je naskodio UDF-u i BSP-u, ali u vecoj meri zabrinjava steta koja ce biti naneta manjim bugarskim politickim partijama kao sto su Bugarska evrolevica i Unutrasnja makedonska revolucionarna organizacija (VMRO), koja nastupa u koaliciji sa Pokretom Sv. Djordja. Ipak, najznacajnja od svih njih je turski etnicki Pokret za prava i slobode, koga predvodi Ahmed Dogan.

Istrazivanja javnog mnjenja ne daju previse sansi nijednoj od ovih stranaka da predju izborni prag od cetiri procenta neophodan za ulazak u parlament. Analiticari strahuju da bi u slucaju da turska manjina ne dobije nijedno mesto u bugarskom parlamentu bio ugrozen krhki mir izmedju etnickih grupa u zemlji, te da bi doprineo vecoj nestabilnosti na Balkanu. Turci predstavljaju 10 odsto ukupnog stanovnistva Bugarske i u mnogim podrucjima su u vecini.

Vlada premijera Ivana Kostova dozivela je drastican pad podrške prevashodno zbog neuspeha u pokusaju da se podigne nivo zivotnog standarda stanovnistva. Ova cinjenica je bacila u senku glavna dostignuca u privredi i na medjunarodnoj politickoj sceni.

Vezivanjem bugarskog leva za nemacku marku 1997. godine ustanovljena je finansijska stabilnost u zemlji sto je za posledicu imalo jednocifrenu inflaciju. Sofija je potom uspjela da ubedi Brisel da je ozbiljan kandidat za clanstvo u Evropskoj uniji nakon cega su usledili pregovori, pri cemu su razgovori o nekim pitanjima vec uspesno okoncani.

Sofija je, takodje, pruzila snaznu podrsku NATO-u tokom kosovskog rata 1999. godine, a potom je potpisala sporazum sa Severnoatlantskim savezom cime je postala jedina drzava koja je dozvolila stacioniranje NATO trupa u zemlji, a da nije clanica Alijanse.

Za obicne gradjane Bugarske jos je vaznija cinjenica da je vlada premijera Kostova ubedila zemlje potpisnice Sengenskog sporazuma da omoguce njenim drzavljanima putovanje na Zapad bez viza, za razliku od Rumunije koja u tome nije uspjela.

Medjutim, ovi uspjesi nisu pridobili vecinu Bugara koji su u vecoj meri zaokupljeni pukim prezivljavanjem. Prosečna mesečna plata u ovoj osmomilionskoj zemlji iznosi 100 americkih dolara mesечно.

UDF je, ogreznuvši u korupciji, dodatno otudjio od sebe glasacko telo omogucavajući istaknutim clanovima stranke da luksuzno zive dok obicni gradjani jedva prezivljavaju. Jordan Conev, bivši predsednik budzetske parlamentarne komisije, i Hristo Biserov, bivši generalni sekretar UDF-a, bili su prisiljeni da podnesu ostavke zbog optuzbi za korupciju.

Nacionalni avioprevoznik, Balkan Airlines, bankrotirao je u februaru nakon privatizacije sprovedene pre dve godine. Mada je jedan broj visokih zvanicnika navodno primio znacajne sume u vidu mita u postupku privatizacije, niko jos uvek nije krivicno gonjen.

Pokazalo se da je ono sto je jedan posmatrac nazvao "klimom nekaznjivosti" predstavljalo poslednju kap koja je prelila casu za bugarske glasace, a to je Simeon vesto iskoristio. Ne otkrivajući na koji nacin zapravo planira da smanji poreze, poveca penzije i decje dodatke, kao i da poboljsa stanje u obrazovanju sto je obecao glasacima 6. juna, bivši kralj je rekao Bugarima ono sto su vec godinama zudeli da cuju: on ce uvesti "nove moralne norme" u politiku.

Podrska Simeonu II ipak je bila poljuljana kada je objavljena lista kandidata njegove politicke grupacije. Mada se na njoj nasao veliki broj popularnih javnih licnosti - TV zvezde, poznata licnost iz sveta mode, jedan glumac i cirkuski madjionicar, lista takodje sadrzi imena sa opskurnom, moglo bi se reci, sumnjivom prosloscu.

Medju probranim uciteljima i provincijskim advokatima nasli su se pojedinci povezani sa mocnim privrednim krugovima u zemlji umesanim u sumnjive poslove. Sve veci broj Bugara se sada pita kako ce se tako raznorodna grupacija profilisati u jednu koherentnu politicku stranku nakon izbora.

Simeon II je izjavio da se nece kandidovati za poslanika u bugarskom parlamentu sto su neki protumacili kao njegovu nespremnost da se prikloni republikanskom ustavnom uredjenju. Mada tvrdi da restauracija monarhije nije trenutno "prioritet", njegovi protivnici sugerisu da bi to svakako mogao biti njegov dugorocni cilj.

Postoje dve teorije o tome kako ce izgledati nacionalna skupstina nakon predstojecih izbora. Prema prvoj, Simeon ce odneti ubedljivu pobjedu, ali nece biti u stanju da odrzi svoje medjusobno veoma razlicite poslanike na okupu. SNM ce se potom raspasti sto ce dovesti do prevremenih izbora.

Prema drugoj teoriji, SNM bi mogao da pobedi sa malom razlikom. U tom slucaju, vlada premijera Kostova

bi mogla da pribegne optuzbama za izbornu prevaru kako bi izbore oglasila nevazecim.

Imajuci u vidu predsednicke izbore u jesen, ovaj drugi scenario nije tako daleko od realnosti. UDF bi mogao okvalifikovati nemire u Makedoniji kao pretnju nacionalnoj bezbednosti i zakazati nove parlamentarne izbore koji bi se odrzali zajedno sa predsednickim.

UDF bi se mogao s razlogom nadati da bi do tada podrška koju trenutno uziva bivsi kralj mogla da splasne nakon cega bi se zemlja vratila u uobicajenu kolotecinu.

Antonije Georgijev je dopisnik IWPR-a.

Location: Africa

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/simeon-na-putu-ka-izbornoj-pobedi>